

Narodna stranka (ÖVP) donedavnog kancelara Sebastiana Kurza i stranka Zeleni na prijevremenim su parlamentarnim izborima u Austriji ostvarili najveći porast broja glasova što otvara mogućnost koaliranja ovih dviju stranaka, dok su desni populist iz Slobodarske stranke (FPÖ) i socijaldemokrati (SPÖ) doživjeli povijesne poraze.

"Bila su to četiri teška mjeseca ali se isplatilo: narod nas je ponovno izabrao", rekao je Kurz obraćajući se članovima stranke na slavlju u Beču četiri mjeseca nakon što se zbog tzv. Ibiza skandala raspala dotadašnja koalicijska vlada između ÖVP-a i FPÖ-a.

ÖVP je prema projekcijama na temelju glasova prebrojanih do 20 sati s 37,1 posto glasova ostvario 5,6 posto glasova više nego na posljednjim parlamentarnim izborima 2017. No narodnjacima je za formiranje vlade potreban koalicijski partner.

Najveći porast broja glasova s 13,9 posto je ostvarila stranka Zeleni koja na posljednjim izborima nije prešla izborni prag.

Najveći gubitak glasova pretrpjeli su socijaldemokrati i slobodnjaci. FPÖ je u usporedbi s izborima prije dvije godine izgubio 10 posto glasova te sada uživa podršku 16 posto glasača.

Tadašnji čelnik FPÖ-a Hans Christian Strache našao se krajem svibnja usred korupcijskog skandala nakon čega se u jeku afere Ibiza i raspala koalicijska vlada između narodnjaka i slobodnjaka.

SPÖ je s 21,8 posto glasova ostvario svoj najslabiji rezultat na izborima na saveznoj razini.

Ulazak u parlament je za rukom pošao i liberalnoj stranci NEOS.

Moguće koalicije lijevo i desno od centra

Predsjednik ÖVP-a i vjerojatni budući austrijski kancelar Kurz se u nedjelju nije izjasnio o mogućem koalicijskom partneru te je rekao kako će "dobro razmisliti o svakom sljedećem potezu". Narodnjacima je otvorena opcija koaliranja sa socijaldemokratima, slobodnjacima i zelenima.

Dosadašnji koalicijski kandidat ÖVP-a, FPÖ je u prvim reakcijama odbacio obnovu koalicije s ÖVP-om.

"16 posto glasova nije dovoljno za ulazak u vladu", rekao je predsjednik FPÖ-a Norbert Hofer u nedjelju za javni servis ORF.

"Moj cilj je Austriju dovesti na mjesto broj jedan kada je u pitanju zaštita okoliša", rekao je glavni kandidat Zelenih Werner Kogler.

On je najavio mogućnost koalicijskih pregovora s ÖVP-om ali je objasnio da treba doći do promjena u smjernicama narodnjačke stranke.

"Koalicijski pregovori imaju smisla jedino ako se ÖVP pokrene po pitanjima borbe protiv

siromaštva djeca, borbe protiv korupcije i klimatskih promjena", rekao je Kogler.

ÖVP nije isključio mogućnost koaliranja sa Zelenima ali je također tražio ustupke kod eventualnog partnera.

"Hoće li doći do koalicije sa Zelenima ovisi o stavu stranke Zeleni", rekao je član predsjedništva ÖVP-a Werner Amon.

Matematički postoji mogućnost koaliranja sa socijaldemokratima s kojima je ÖVP tvorio vladu do svibnja 2017. kada je zbog stalnih sukoba oko smjernica socijaldemokratski-narodnjačke vlade, tada novoizabrani predsjednik ÖVP-a Kurz izišao iz koalicije što je rezultiralo novim izborima i pobjedom narodnjaka koji su nakon toga ušli u koaliciju sa slobodnjacima.

Austrijski predsjednik Alexander van der Bellen najavio je da će sljedećeg tjedna voditi razgovore sa svim strankama koje će sudjelovati u radu sljedećeg saziva parlamenta nakon čega će glavnog kandidata stranka koja je osvojila najviše glasova imenovati mandatarom za sastavljanje vlade.

Izlaznost na biralištima na nedjeljnim izborima je iznosila 75 posto.

(Hina)

